

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

37. In Festo S. Dominici, bipart. O Domine ego servus tuus, ego servus
tuus & filius ancilla tua. Psal. 115.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

LUC. 8.

fundamento. Credimus ergo potius, Annam Virginis Matrem, si prius Ioachim emortuus fuerit, permansisse viduam, sicut & Anna illa, quæ in templo sedula & perseverans viduitatem piam coluit, ad annos usque octuaginta quatuor: aut sicut Iudith, quæ mortuo Manasse viro suo secundas refugit nuptias, in superioribus domus suæ feligens orationem & conclave, in quo Deo vacaret, gerens cilicium super lumbos suos, & jejunans omnibus diebus præter festa domus Israël. Hæc sanè nunc apud doctiores receptor est opinio.

Interim nec alteram contemnendam existimamus, cum ex S. Scriptura, aut certa historia, vel auctoritate non possit falsitatis convinci. Quod autem videatur quibusdam incontinentiæ nota in triplici matrimonio, audi quod pro hac re responsum fuisse legimus in vita Virginis sanctitate celebris Coletæ Reformatricis Clanillarum.

Cum B. Coleta Reformationem suam inchoaret, spiritu divino plena, ferventer invocabat Sanctos, ut sibi adiutorio hac in re forent; invocabat autem præsertim eos, qui virginitatem coluissent. Ad S. Annam eo nomine vix unquam confugiebat, quod tres habuisse legatur maritos. At quodam die dum oraret, apparuit ei S. Anna insigni ornata decorata, dicens secum totam sobolem suam, tres scilicet filias, cum suis prolibus. E quibus prima Virgo Deipara dulcissimum Filium IESUM manu ducebat. Altera Maria Iacobi secum ducebat quatuor illustres filios, Iacobum Minorem, Simonem, Iudam, & Ioseph Iustum. Tertia Maria Salome habebat secum Iacobum Maiorem, & Joannem Evangelistam. Tunc autem dixit virgini Coletæ beatissima Anna: *Etsi mihi ego tribus nupsim viris, tamen Triumphans & Militans Ecclesia ex mea progenie maximas est aucta ornamentis.* Post hanc apparitionem, Coleta singularem devotionem concepit erga S. Annam. Et ut huic apparitioni gratam se ostenderet, in suis Monasteriis templa in ejus honorem construxit, præclarumque sacellum in Bisontienfi Monasterio, quod ei Pontifex primùm contulerat, S. Annæ dedicavit. Ita habetur in vita ejus cap. 21. apud Suriium. 6. Martii.

Quicquid igitur sit hac de re, scimus S. Annam non fuisse ingrati Domino, postquam ejus beneficio enixa est talem plantam, quæ cælum & terram suis fructibus & floribus erat decoratura. Vnde sicut concepit divino miraculo, ita & eam Domino consecravit speciali voto, sicut Anna altera olim Samuelem. Vnde idem potuit dicere, quod ipsa: *Pro puero isto oravi; & dedit mihi Dominus petitionem meam, idcirco commodavi eum Domino cunctis diebus.* Quia ergo Domino fuerat consecrata Maria à parentibus, triennis in templo est præsentata Sacerdotibus, tamquam munus gratissimum Deo trino. Licet enim proles possent redimi à parentibus: non tamen obligabantur ad id parentes: sed erant loca & Cellula: circa templum, in quibus poterant habitare usque ad nubilem ætatem; ubi etiã

Anna vidua debebat. Et in his annos undecim egit MARIA, in summa contemplatione, ubi & ministerio Angelorum cibum accepisse nonnulli tradunt ex S. Hieronymo & Bonaventura.

Hinc collige, posse vivere parentes proles suas Deo & Sanctis: Nec ita obligari possunt proles, ut resiliere non valeant; requiritur enim consensus earum, dum ad ætatem adultam pergerint. Cum autem Virgo beatissima, S. Annæ proles, specialis prerogative munere præventa fuerit; ita ut usu rationis perfecto uteretur à tenera ætate; vel, ut aliqui dicunt etiam in utero matris suæ Annæ: ex tunc potuit voto confirmare sanctum propositum matris suæ, & voto perfecto virginittatis se ipsam Deo consecrare. De hac re latius dicemus, cum de Præsentatione Mariæ agemus.

Hoc solum hic obiter notamus, non facile parentes debere vota multiplicare pro prolibus recens natis. Inter rusticanos passim est reperire mulierculas multiplicibus votis operatas ratione prolium. Vident enim peregrinationes varias pro incolumitate infantium suorum, dum ægritudine aliqua affici eos vident: ac postmodum eas non adimplent, ut tardè post multos annos id faciunt, non sine conscientie detrimento. Deberent attendere illud: *Si voveris, nec moreris reddere; displicet enim Deo stultis & infidelis promissio.*

Illud interim monemus, exemplo S. Annæ Deo gratum esse, quod matres mox à conceptu & partu fructum suum Deo offerant, ut ab illo benedictionem jam ab utero percipere valeat, ad matris & prolis sanctificationem. Sic S. Monica filium obtulerat Deo ex utero. Mater quoque Bernardi obtulerat Bernardum & fratres ejus, De quo fusi alibi dixi.

Impetire, Domine Iesu, intercessione S. Annæ, Conclutæ tuæ. Sacerdotibus zelum & pietatem Virginibus castimoniam, Maritatis concordiam. Pueris benedictionem, omnibus fidelibus conversationem sanctam: ut omnis ætas, omnis ordo, omnis sexus te benedicat per MARIAM & ANNAM, per quas ad nostram voluisti humanam progeniem descendere. Fac igitur, ut earum meritis & intercessione nos quoque ad numerum electorum tuorum pertingere valeamus, & è progenie tua celestis recenletis de numero scilicet eorum, quibus dedisti filios Dei fieri, qui non ex sanguinibus, nec ex voluntate carnis, nec ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt, ut æternam te cum illis glorificare valeamus.

IN FESTO S. DOMINICI

4. Augusti.

O Domine, ego servus tuus, ego servus tuus, & filius ancillæ tuæ, Psal. 115.

PARS I.

NOs omnes sumus servi Dei, ejus sigillo & Quomodo caractere, hoc est divinitatis ejus imagine S. Dominici signati; tamquam specialiter ad eum spectantes, nunc & ejus

S. Anna prolem suam voto consecrat Deo. 1. Reg. 1.

Ecclesiæ.

7. Candi. Myfl. 11. 8. loc. 10. prop. 3. & 2.

10. 11.

specialiter servus Domini, & his servus Tert. h. contra Hermog. Gen. 2.

& ejus Dominio subiecti singulari quadam ratione. Propterea adverte inter veteres Tertullianus, in S. Scriptura, initio Genesis, Deum non vocari Dominum, licet crearet caelum, elementa, animalia: sed tunc primum, cum creavit hominem, de eo dicitur: *Formavit Dominus hominem de limo terra.* Licet ergo rerum omnium Dominus sit, specialiter tamen gloriatur hominis Dominio, obligans illum perpetua sibi servitute, proprio illum signans sigillo, proprijs decorans insignijs.

Omnes sumus servi Dei & Christi.

Sumus quoque omnes servi Christi, & specialiter Dominus noster dicitur, ratione emptionis & redemptionis: ideoque & in baptismo speciale characterem accepimus, ubi servitute nostram profitemur, & totos nos ejus obsequio conferamus. Hinc etiam aperiantur nobis aures tunc temporis, & in signum obedientiae, sicut olim in signum perpetuae servitutis perforabatur auris ad postes, his qui se servos profitebantur.

Exod. 21.

Quinam specialiter servi Dei vocentur.

Sed cum haec conveniant omnibus Christianis, habet ulterius Deus aliquos specialissime servos, quos elegit ad functiones sublimes, cooperatores operis sui divini, ad animarum conversionem & illuminationem destinatos. Hi dupliciter sunt servi Dei & Christi, conditione scilicet, & speciali electione ad ministeria sublimia. Talis erat is, de quo: *homo quidam fecit cannam magnam, & vocavit multos.* Et misit servum suum hora caene, dicens: *Invitatis ut veniretis.* Tales & illi omnes, de quibus verificari potest illud: *Ecce servus meus quem elegi, posui super eum spiritum meum.* Hi ergo merito possunt dicere: *O Domine, ego servus tuus, ego servus tuus!* Non solum creatione & redemptione servus tuus sum, sed etiam singulari tua electione & dilectione.

Luc. 17.

Is. 42.

An non inter hos recensendus est S. Dominicus? An non ipse est servus quem elegit Dominus? in charitate non ficta, & spiritu suo adornavit? An non ipse est servus, qui missus est, ut in invitatos advocaret, per vias & plateas civitatis, & per vias & lepes solitudinis commissum sibi sollicitè obiens ministerium? An non hoc ipsum nomen (ei non sine divino instinctu impositum) servitutis & electionis specialis est prognosticum? Quid est Dominicus? Cur sic in baptisate nuncupatur, nisi quia speciali jure ad Dominum spectare puerisse significatur, ejusque obsequio totus consecratur? Sic & Dominicum diem dicimus, quia à Domino sanctificatus est, quem & ejus destinamus singulariter cultui.

S. Dominicus specialiter servus Domini.

Is. 44.

De ipso igitur verum est illud: *Isae dicit: DOMINI EGO SUM. Et scribit manu sua: DOMINO. Quid enim ejus tota vita aliud indicat, quam, Domini ego sum? Quid aliud ejus doctrina & manus scripsit, quam illud unicum verbum Domino? Tota enim sua vita profectus est Domino servitute. Tota sua doctrina non aliud quam Domini gloriam quaesivit. Pugnavit inftar Gedeonis tubarum sono & lagenarum collisione, hoc est, verbi Dei praedicatione & corporis austeram mortificatione.*

ne. Clamare jussit Gedeon post sonitum tubae: *Domino & Gedeoni; sive Gladius Domini & Gedeonis.* Dominicus autem lubenter soli Domino victoria & gloriam omnem adscripsit, quam per se & suos corporis afflictatione (quasi sono tubae) de mundo, carne, satana reportavit. Scripsit ergo manu sua, & voce, & vita: *DOMINO.* Sic luxit lux ejus, ut glorificaret Patrem, qui in caelis est, & adimpleret nomen caelitus sibi datum illud, *DOMINICUS.* Audiverat enim arrepta & attenta cordis aure quasi sibi dictum, illud: *Noli timere, quia redemisti.* & vocavit te nomine tuo, *MEVS ES TV.* Et rursus illud: *Ego Dominus vocavi te, & apprehendi manum tuam & dedi te in saeculus populi, & lucem gentium.* Ego Dominus, hoc est nomen meum: gloriam meam alteri non dabo. Nullam ejus partem sibi vendicavit Dominicus, sed totam in Dominum refudit, sive in vita, sive in morte, attendens illud Apostoli: *Sive vivimus, Domino vivimus; sive morimur, Domino morimur.* Sive vivimus, sive morimur, Domini sumus.

Judic. 7.

Is. 43.

Is. 42.

Rom. 14.

Itaque merito adscribimus S. Dominico pro elogio speciali illud Pfaltis: *O Domine, ego servus tuus, ego servus tuus.* Neque ambigendum est, ipsum Ordinemque ab ipso institutum, in hoc specialiter servisse Domino, ut invitatos ad coenam moneat venire, & introduceret in locum convivii. Quapropter Auctor vitae ejus in Prologo sic haec de re scribit: *Multifarie multisque modis olim Deus electos suos ad aeternum invitans convocavit, novissime diebus istis, id est ad horam undecimam, misit servum suum dicere invitatis ut venirent, quia jam parata sunt omnia.* Servum hunc Ordinem Praedicatorum S. Gregorius hom. 36. in Evang. interpretatur, novissimum mittendum temporibus, ut hominum animos de propinquo ludicis adventu admoneat. Novum n. quandoque Praedicatorum Ordinem Scriptura innuit sub finem mundi mittendum, dum ait: *Misit servum suum hora caena.* Hora caenae, finis est mundi. *Nos autem sumus, in quos fines saeculorum de venerunt.* Missus est ergo hora caenae, id est diebus extremis Ordo novus, inquam, pariter & antiquus. Novus institutione, antiquus auctoritate. Novus & novissimus spacio, cunctis primus. Cum enim primo mane, tum etiam hora tertia, sexta & nona, conducti fuerint vineae cultores, hora restat & adest undecima, qua postremi cultores multiplicentur. Hi sunt Praedicatorum quorum Ordinem horum novissimorum temporum periculis divina dispensatio providit: ut appropinquante judicio, illius cuius in humilitate sit. *Multi sublatum est, testium numerus augetur.* Itaque multiplicatum nunc in senecta uberi ut bene patientes annuncient quoniam verus est Dominus Deus noster. Haec sunt *Tinnibula*, quibus pontificalis potestatis extremas ornatur. Hi sunt equi fortes & varii in quadriga novissima, à medio aetatis nostrorum montium egressi, ut per ambulat omnem terram. Haec Auctor vitae. Neque hic praeterendum est, S. Dominicum electionis jam ab utero electionis suae specialis ad divinum s. Dom. oble-

1. Cor. 10.

Is. 53.

Is. 91.

Exod. 28.

Zach. 6.

Is. 44.

in & ex utero matris paruerit.

obsequium signa dedisse. Tum quia illa, quæ suscipiebat ipsum in baptismo, vifa est sibi videre in eius fronte stellam luculentam, cuius splendore totus irradiabatur orbis. Tum quia mater eum partura vifa est sibi utero gestare catulum ardentem ore faculam ferentem, totumque orbem flammis succendentem. Quid aliud per hanc faculam designabatur, quam ardens eius prædicatione, quam corda ad penitentiam inflammans? De ipso enim verum est, quod de Elia: *Surrexit quasi ignis, & verbum eius quasi facula ardebat.* Quid verò per fulgorem flammæ, nisi claritas indicatur doctrinæ, ad veram sapientiæ lucem alios adducens.

Eccli. 48.

Nec mirum videri debet, quod mater vifa est sibi gestare utero catulum, nam & hoc ipsum contigit matri S. Bernardi, quæ catulum candidum, habentem dorsum rubrum, albo contingere sibi vifa est, latrabatque continud catulus ille. Cum verò confulereet vnum sanctum hoc de portento, audit ab eo filium hunc fore egregium verbi divini præconem.

Isa. 56.

Nempe per canes latrantes solet Scriptura indicare probos & gnavos prædicatores. Vnde ad ignavos sic loquitur: *Speculatoribus caci, canes muti, non valentes latrare.*

- 1. Canis solet esse fidelis Domino, ipsumque contra aggressores defendere.
- 2. Deputatur ad custodiam domus, ut latret contra fures & latrones, tam diurnos, quam nocturnos.
- 3. Solet dispersum gregem reducere ad pascua, & tueri contra lupos, ac alias agrestes feras
- 4. Eius lingua medicinalis est, & sanat ulcera lingendo.

S. Dominicus videri catulus

An non hæc omnia intueri licet à S. Dominico peracta?

Quam fidelis fuit Domino suo, eius sequela continud adherens, ejusque honorem ubique defendens?

Quam fidelis fuit custos domus Domini sui, contra fures nocturnos, contra hæreses & hereticos?

Quam vigilans fuit in custodia gregis Domini sui, clamans contra lupos, latrans contra vitia, gregemque non sinens aberrare à veris pascuis?

Quot peccatoribus ulcere pessimo afflictis benedicta tua lingua medelam attulit salutis!

Quot lupos, quotque vulpes Dominicam vineam demolientes, & ovile depafcentes, zelo suo prostravit & fugavit!

De his vulpibus S. Ambr. ser. 79. sic loquitur: *Est hoc animal fallax & insidijs semper intentum, rapina sic fraudes exercens, quod nihil tutum esse patitur, inter ipsa quoque domesticam prædam requirens. Quod quidem quibusdam etiam conventus Christianis, qui ore Dominum confitentur, moribus autem vulpium fallaciae arversantur. Omnis Christianus qui peccata sua vult celare, vulpes est. Sicut enim vulpes ob frau-*

des suas latibulis demoratur; ita & peccator tacens propter conscientiam suam peccatorum fovet delinquenti. Et sicut illa non audit inter medium hominum turbas morum suorum ostendere fallaciam; ita & hic erubescit media Ecclesia conversionis sua nequitiam confiteri. Vulpem plerumque dixerim omnem Christianum, qui sua insidiatur vicino, qui quotidie nititur fines alienos arrodere fructus invadere, animalia devocare, & dum suo labore potest se jurare, serarum more prædam capiat alienam. Hæretici etiam comparantur vulpibus, qui conventicula quadam velut foras sibi præparant tenebrosas, in quibus portantes latentes, insidiantur Ecclesia, tamquam Evangelica gallina, ut ejus pullos devorent. Hæc S. Ambr.

Nempe S. Dominicus, tamquam vigilantissimus catulus, voce sua sonorâ latra vit contra falsos Christianos, ut ad viam salutis eos reduceret, vitia eorum arguens, facerque eis ostentans, qua lucem gratiæ consequerentur. Qua in re admirabilem fructum fecit, millia peccatorum è tenebris educens. Latravit quoque, admirabili zelo prædicationum suarum per totum decennium contra hæreses, maxime contra errores Albigenium miè tunc Provinciam Tholosanam inficentis. Hi hæretici, quasi vulpes Sampsonis caudis colligati, faciem falsæ doctrinæ & ambitionis perverfæ, qua versum circumferebant, ut incenderent fruges & messem Domini copiosam, hoc est, messem animarum, inferendam in horreum æternum. Sed aliam accendit veræ doctrinæ & sanctæ humilitatis faciem S. Dominicus, per se & per suos illam circumferens, ut has vulpes fugaret, & fumum tenebrosum ab eis accensum dissiparet. Quod perfecit effica oisimè, eas ad suas latebras redire cogens; vel ad eum reverti, qui illuminat abscondita tenebrarum, veritatis luci antea rebelles manifestè convincens.

Mira certè Dei est erga Ecclesiam & gregem suum providentia: qui cum hæreses permittat ad fidei & fidelium probationem, semper tamèa providet vitos, qui contra aciem Satanae aciem infirunt vitæ vitæ, & tamquam veri servi Dei dimicent contra servos Diaboli. Hoc verò solet ferè efficere per Ordines Religiosos, de quibus illud verum est: *Stella, manentes in ordine & cursu suo, adversus Satanam pugnaverunt. Et rufas illud: Stella deherunt lumen in custodia suis, & vocata dixerunt, Adjutus. Et cum judicatis luxerunt illi, qui fecit illas. Cum itaque diversas Religiones in Ecclesia cernimus, ordinem quandam Stellarum cernimus, ut loce pietatis & doctrinæ dimicent quasi de celo, adversus hostem veritatis & gratiæ: Quid videris in Salamis nisi choros castrorum? Propterea novos Ordines Deus suscitavit, quando Satan novas suscitavit hæreses.*

Sic cum pestis Ariana pervasit Orientem, Deus adversus eam protulit S. Antonium in Ægypto: cum innumeris Monachis pro Dei cultu pugnantibus;

Contra hæreses novos Ordines suscitavit.

Bernardus.

Cont. 6.

tribus protulit & S. Bassilius, cum phalange Religiosorum precibus & doctrina dimicante contra hunc impium errorem.

Sic cum Manichæi, & Donatistæ ac Pelagiani, hæreses suas in Occidente stabilirent, exsurrexit Augustinus cum suis, Religionis & veritatis pugil indefessus.

Sic etiam cum Gotthi & Ostrogotti Italiam direxerent, & Ananimum renovarent, suscitatus est S. Benedictus cum suis turmis, ut obviam iret impietati.

Sic & postmodum orti fuere Bernardus & Norbertus cum suis, ut pugnarent contra Abailardum, Tanchelinum, & alios hæreticos, tunc temporis exsurgentes.

Denique, cum Albigenes Galliam & Hispaniam suis conpurcarent hæresibus, exsurrexit S. Dominicus cum suis, & Franciscus cum sua nova cohorte, sub vexillo Crucis militantes, vitiaque & errores difficantes vita sua & doctrina. Fuere autem hi Albigenes nostrorum hæreticorum progenitores, injunxi in Deum, in Virginem, in Sanctos, in Sacramenta, in imagines & loca sacra, in omnibus nostris eos imitantur, tanquam *Nigri corvi nigri ovum*, immò tanquam *de radice celubri egredientes, ut regulus, & ut semen venenatum abhorbeas voluerem, five piis inficiens & interjiciens animas in cælum volatum inequentes.*

Ex his ergo omnibus satis constat, quam verè potuerit Domino Dominicus dicere: *O Domine, ego servus tuus, ego servus tuus.* Vtique servus specialis ob zelum honoris divini, servusque rursus singularis ob zelum salutis proximi. Ferventissimus in charitate Dei, ut ejus gloriam adaugeret, sitiebat ardore inestimabili calicem passionis, five Martyrium obire pro Domino. Sitiebat, inquam, illud non secus ac cervus desiderans ad fontes aquarum. Vnde transiens per loca ubi hæretici necem ei & infidias moliebantur, intrepidus & cantans ingredebatur. Eam ob rem in admirationem adducti satellites Antichristi, dicebant ei: *An non mortis horrore tu afficeris? Quid alturus eras, si te comprehensissimus? Tum ipse Martyrii igne flagrans: Rogassem vos, ne mortem mihi celerem inferretis, & repentinus ne me conscieritis vulneribus: sed paulatim singula præfisa membra meâ obiceretis oculis contemplanâ: atque ad extremum evulsis luminibus, sine retis ita mutilum corpus in suo sanguine voluari.* Sic charitas in eo perfectâ foras mittebat timorem, & diu patiendi desiderium suppeditabat. Charitas quoque erga proximum in eo elucescebat, quod pereuntem animarum zelo mirificè agebatur, & mente sauciabatur: flensque largissimè super peccatis aliorum, latentem affectum prodebat per lachrymas. Hanc enim excellentem charitatis gratiam, flendi felicet copiosè pro peccatoribus & afflictis, specialiter obtinuit à Deo.

Quin etiam, charitate urgente, terribè se singulis noctibus ad sanguinem usque diverberabat. See-

Tomus 11.

mel pro suis offensis, ut: *sus pro animabus in peccato mortali hærentibus, denique, pro his qui in penis Purgatorij afflictabantur.* Hoc erat sacrificium ejus perpetuum & nocturnum, in quo Deo libabat sanguinem suum pro his omnibus, ad expiationem.

VT intelligamus ulterius, quomodo S. Dominicus specialiter dicere potuerit: *Ego filius ancillæ tuæ*; advertendum est, per *Ancillam* hic intelligi posse *Ecclesiam*, quæ hec sit Sponsa Christi, tamen se ancillam ex humilitate dicit. Specialiter autem se filium Ecclesiæ, ancillæ Domini, dicere potest S. Dominicus, non solum quia genitus est in illa, & ex illa, secundum spiritum, sed etiam quia tot labores sustinuit ad tuendam ejus fidem, quasi ad tutandam matris honorem. Pro illa sanguinem fundere paratus fuit, potius quàm matrem negare, aut deserere. Fuit autem inter filios primogenitos Ecclesiæ, lætificans matrem; adducendo ad eam fratres suos, suscipiendos cum gaudio. Vnde dum Ordine suum instituit, sanctâ prole fecundum, ex omni natione conflatum, illud Ecclesiæ dici potuit, tanquam communi matri pacis filios cum lætitia intuenti: *Circumspice Ierusalem ad Orientem, & vide succunditatem tibi à Domino invenientem.* Ecce enim veniunt filij tui quos dimissi dispersi: veniunt collecti ab Oriente usque ad Occidentem in verbo sancti, gaudentes in honorem Dei. Dum ad Capitula generalia Ordinis S. Dominici convocatur ex omni natione & regno Patres hujus instituti, sub obedientiæ præcepto, nomine in verbo S. Patris sui veniunt gaudentes in honorem Dei: Rursus Ecclesiæ Matri dici potest: *Leva in circuitu oculos tuos, & vide: omnes isti congregati sunt, venerunt tibi. Filij tui de longe veniunt, & filia tua de latere surgent.* Nec enim solum Dominicus Ecclesiæ obtulit filios, sed etiam adduxit filias sanctitate eminentes. Vnde Honorius Pontifex ei curam imposuerat, ut omnes Sanctimonialia, per diversa urbis loca dispersas, in unum redigeretur facilis regi, & cautius possent custodiri; magnumque numerum ad S. Sixti Ecclesiam aggregavit, suis eas instruens celestibus monitis. Notæ sunt & in Ecclesia celebres habent plurimæ filia Ordinis S. Dominici; inter quas eminet S. Catharina de Senis, æ qua dici: *Multa filia corregaverunt divitias, tu supergressa es universas.*

Vterius, per Ancillam Domini intelligi potest Virgo MARIA: quæ licet Mater Dei sit, tamen hoc nomine specialiter gloriatur: *Ecce ancilla Domini.* Vnde & in Cantico suo decantat: *Quia respexit humilitatem ancillæ suæ, ex hoc beatam me dicent omnes generationes.* Sed cui specialiter vocatur Dominicus MARIA filius?

Primo, Quia per beatissimam Dei Matrem Ordinis sui impetravit confirmationem. Sollicitat primò apud Innocentium III. eiq. sese non nihil opponere visus est Domini supremus Dispensator.

PARS II.
Quomodo S. Dominicus sit specialis filius Ecclesiæ & Maria.

Baruch. 4. & 5.

Isai. 60.

Prov. 31.

S. Dominicus specialiter dicitur filius Maria.

At

Isa. 14.

S. Dominicus Martyrium affectu.

Charitas proximi in S. Dominico excellensissima.

Lib. 7. c.
de vita
Dominici.

At proxima nocte videt in somnis Ecclesiam Lateranensem gravem minitari ruam, ad quam tamen accurrens Dominicus, suis eam humeris sustentare videbatur. Intellexit Pontifex mysterium visionis, & remisit eum ad fratres, ut sibi regulam eligeret; elegitque, facta cum illis consultatione, regulam S. Augustini, Concionatoris eximii, adjunctis quibusdam actionis vite constitutionibus. Interim desit esse in humanis Innocentius, & successit Honorius apud quem pro confirmatione egit S. Dominicus. Quo tempore, dum nocte pro more suo in Ecclesia pernoctaret, confurgere vixit filium Dei a dextra Patris cum ira, ad interficiendum peccatores terra, & disperdendum omnes operantes iniquitatem. Tres ad hoc vibrabat lanceas: unam qua superbiorum vasa ceruices traieceret, alteram qua cupidorum viscera confingeret, tertiam qua carnis voluptatibus deditos confoderet. Cumque eius ira nemo posset resistere, occurrit clementissima Mater, & pedes complectens, rogabat ut parceret suo languenti cuampir; & iustitiam misericorditer temperaret. Cui filius, & non cernis mihi irrogatas injurias? Justitia meo tot mala impunita ulterius non patitur. As mater. Tu nosti omnia, scisque vitam per quam eos reducamus. Est mihi servus fidelis, quem mites ac verba tua annunciet tuis, & convertatur ad te. Est & alius ei hoc in refecturum adjuvator indefessus. Obtulit ergo Dominicus, obtulit & Franciscum. Porro Dominicus socium suum diligenter contemplant, sibi antea ignotum, postera die in templo inventum agnovit, rursusque in oscula sancta, ait ei: Tu es socius meus: Tu mecum pariter curas. Stemus simul, & nullus hostis vincet nos. Visionem hanc tunc ei enarravit, atque ex eo die fuit illi cor unum, & anima una; quod etiam successoribus commendavit. Huius visionis seriem per S. Franciscum accepimus, cui S. Dominicus ante Ordinis confirmationem eam patefecit. Hæc l. 2. cap. 1. vitæ S. Dominici.

Hac visione confirmatus Dominicus, apud Pontificem instituit pro sui Ordinis confirmatione, & feliciter obtinuit, non sane humana industria, sed dirigente eum divina Sapia, & Matie sapientia MARIE. An non hæc illi ea in visione se specialiter exhibuit, & cor eius roboravit, An non & eius potentiam, clementiamque erga milites tunc vidit, Quid illa potantius, quæ Omnipotens iudicis iram (qui jam ut fulgur exa cecidit gladium suum, cuiusque manus arripuerat iudicium) retinere poterit, ne devoraret impios sicut stipulam. Quid ea clementius, quæ pro perituris adeo humiliter & benigne, adeoque instanter supplicavit, & impetravit. Merito ergo iusti eius ambiunt gratiam, aut proficiant, peccatores, ne pereant.

Nunquid & ipsa fuit, quæ altera quadam vice dum in Basilica S. Petri Romæ oraret pro Ordinis sui conservatione & propagatione, misit ad eum Beatos Apostolos Petrum & Paulum. E quibus Petrus scipionem, Paulus librum ei tradere videbatur, & diceret: *Vade, concionare, divinitus ad id missio-*

rium electus. Mox temporis momento vidit filios suos toto orbe dispersos, binosque & binos verbum Dei populis annunciantes. His neque indignis quadam ratione ad Apostolicum inauguratus est officium, Frasco divini verbi eximius cum suis futurus in orbe terrarum. Hoc fore eorum munus, ostensum fuit Sedis Apostolicæ Legato Conrad. Hic Bononiæ ad Fratres Dominicanos visitationis Apostolicæ gratia accesserat, & de eo unum novo, instituto ambigebat an ex Deo esset. Cum ergo Codicem aliquem posceret, & in Cathedra posita in templo eorū sederet, Missalis liber oblatu est. Hunc præmissio signo crucis apevit, & in primæ pagine suprema parte illud legit, *Laudare, benedicere, & predicare*. Sic caelesti quosdam oraculo exhilaratus, omnem à hæsitationem abiecit, & fratres totis visceribus est complexus. Certè, valde congruè vitis huius instituti laudatio, benedictio & predicatio, velut ex oraculo divino accommodatur: quia Predicatores sancti divini gloriæ laudare, benedicere, predicare non cessant, in istis animalium mysticorum, quæ continent, *Sandus, Sanctus, Sanctus*, decantant.

Secundo, Dominicus ideo specialiter dicere potest: *Ego filius ancilla tua, MARIE* scilicet, quia illa post confirmationem Ordinis non solum B. Dominico, sed & filijs eius, ac fratribus, specialiter se exhibuit Matrem, Propetia & illi eam ut talem quotidie salutant singulari devotione & riu decantantes, *Salve Regina Mater misericordis*. Vita est illa frequenter (cum hæc Antiphona ab ipsis decantaretur) in medio chori eis benedictionem impertiens, & deditum filium suum Jesum illis ostendens.

Quædam nocte in Dormitorio vigilans, & orans S. Dominicus, vidit tres miræ pulchritudinis virgines, quarum una ferebat stulam elegantem altera aspergillum porrigebat Regine in medio gradientique transiens per dormitorium, singulos fratres aspergebat quiescentes in lectulis, & crucis signo signabat. Unum autem præterit sine hac benedictione. Surgens à prece vir Sanctus, obviat Regine juxta lamam adem dormitorij, & profratris eius pedibus ait: *Obsecro, matrem mihi servo tuo quamnam sis*. Respondet: *Ego sum illa Mater misericordis, quam quotidie vesperi pro mentibus invocatis. Cumque dicitis: Eya advocata nostra illos tuos misericordis oculos ad nos convertite, profero me coram filio, orant pro humi ordinis conservatione*. Rursus interrogat quam sint illæ Virgines? Respondet: *Cæciliam esse & Catharinam*. Iterum concepta fiducia, querit, cur Fratrem unum averians Virgo præterierit? Respondet: *quia non ita ut decebat se gereret*. Postera die Fratres advocans ad capitulum, admonet eos prolixo sermone ut ament Matrem Dei, cuius erat misericordis consolationibus recreatus. Postea iratrem illum blandè alloquens, competit à culpa alienum, fatebatur tamen se invenile nudato corpore, dū viguisset. Voluit ergo manere, Virgo quanto str-

dio pudicitia servanda sit, quæ & oculos avertit ab eo quod jacebat indecorè. Voluit etiam indicare, quantà veneratione colenda sit, quæ filios suos suâ manu benedicit, protegit, perfundit ore gratiæ.

Sed illa nocte cum disparente Virgine preces cõtinuaret S. Dominicus, ostentum ei fuit quomodo MARIA ipsam & Fratres materno foveat sinu, ut merito possint concinere: *O Domine, ego servus tuus, ego servus tuus, & filius ancilla tua.* Raptur extra se Dominicus, videtque à dextris filii Matrè, pallio coloris sapphyrini adornatam; simul videt ex omni religione aliquos collatantes in circuitu thronide suo autem Ordine neminem Pudore suffusus flebat amarè, nec audebat appropinquare Christo, aut Virgini. Innuente Christo, & Virgine vocante, tandem accedit, & cum lachrymis pedibus eorum se sustentat. Interrogatur cur loquat? respondet: *Quia neminem meorum conficio, cum omnium Ordinum alumnis tibi circumfrens in conspectu Matrìs & Filii letabundis.* Tunc Christus: *Ordinem tuum matrì mea commisi, illa poterit tibi filios tuos ostendere.* Ipso instante ut eos videat, MARIA pallium expandit amplissimum, sub quo tanquam securitatis tegmine vidit ordinis sui multitudinem specialis amoris protectione degentem. Tunc iustus mutatus est in jubulum quo gratias agebat Dei filio & Matrì suæ MARIE. Verè ergo poterat labiis oris & cordis canere: *O Domine, ego servus tuus, & filius ancilla tua.*

Vita lib. 2. cap. 11.

Vt etiam, favor B. Virginis tanquam Matrìs erga Ordinem S. Dominici patuit in persona Reginaldi, Doctoris eximii, & Decani Aurelianensis: qui cum deliberaret de ingressu Ordinis, gravissima percussus est infirmitate. Apparuit autem B. Virgo, cum duabus speciosissimis puellis & dixit: *Pete à me quod vis & dabo tibi.* Cogitanti quid peteret, suavitè unæ ex puellis, ne quid peteret, sed se totum Matrìs Dei voluntati permitteret. Hoc cum sciscisset Mater Dei, manu virgineâ ægri oculos, aures, nares, os manus, celesti unguentolinivit, proprias verborum formulas proferens ad singulas unctiones. Ad pedum unctionem dixit: *Vago pedes tuos in preparationem Evangelii pacis.* Ad renes: *Stringantur renes tui cingulo castitatis.* Prædicatorij quoque Ordinis habitum ei demonstrans, dixit: *Hic est habitus Ordinis tui.* Atque ita disparuit Virgo & sanitati subito restitutus est. Illa unctio ita eum ab omni concupiscentia purgavit, ut nec primi in eo motus extiterint; sic enim fassus est. Hoc autem notum fiebat per merita S. Dominici, qui tunc ferventissimè pro conversione & sanitate Reginaldi orabat.

Tertio, de S. Dominico specialiter dicimus quod sit filius MARIE, quodque ei illud conveniat singulari ratione: *Ego servus tuus, & filius ancilla tua,* quia ei ad extremum usque spiritum maternum affectum exhibuit MARIA, donec in celestem filij sui aulam pertraheret. Illius meritis præcivit mors suæ dicem, præmissis ad eum splendissimo juve-

ne, qui ei diceret: *Veni dilecte mi veni, ingredere in vera gaudia.* Hoc accepto nuncio, cum quosdam sibi familiares de Clero Bononiensi videret, & de mundi vanitate ac contemptu cum eis disseuisset, tandem eis valedicens, dixit: *Vos me charissimi nunc sanum videtis, sed ego ante festum Assumptionis Beatissimæ Matrìs ad Dominum proficiscar.* Gavilus autem fuit miro modo de suo discessu, qui ad exitum usque spiritum poterat dicere: *Ego, & Domine servus tuus & filius ancilla tua.* Derupisti vincula mea tibi sacrificio hostiam laudis. Quæ vincula mors disrupit, ut animus è carcere corporis hujus egressus, a teræ laudis hostiam liberius valeat immolare, & perpetui amoris perfectissimum holocaustum. Ad illam ergo laudem suspirabat, & fletibus circum discipulis haud flebat iple; sed se illis forte utilitorem in eo ad què proficisceretur loco certissimè assererat. Interim jam agens in extremis, totus in Deum absorptus; sublatis in cœlum manibus, filios suos æterno Patri commendabat, Matrigue celesti; sic enim orabat: *Pater sancte, tu scis quia libenter persui in tua voluntate, & illos quos dedisti mihi custodi. Nunc commendo tibi: tu illos serva & custodi Ego ad te venio à Pater.* Cû hæc dixisset, ait fratribus: *Incipit Commendationem animæ, nunc tempus est, hora adest.* Cumque illi multis suspiriis & lachrymis id peragerent, ubi ad ultimam commendationem pertigissent, & dixissent: *Sub venisse Sancti Dei occurrit Angeli Domini suscipientes animam eius, elevatas iple tenens in cœlum manus, spiritum exhalavit.*

Vita lib. 5. cap. 2.

An dubitas MARIAM cum angelis ejus animam suscepisse; Audi quod ea hora patre Guualo, priori Dominicorum Braxiensium, postea urbis illius Episcopo ostentum fuit. Leni pressus somno, vidit oculis interioribus duas scalas è cœlo submitti. V. Lib. 1. c. 2. niti; cacumen tepebat Christus, alterius Mater ejus: Angeli per utramque discurrebant. In medio erat sedes, & in ea sedebat quidam in habitu prædicatorum. Scalas senfim attrahebant CHRISTUS & MARIA, & sedes attolebatur, donec pfallentibus Angelis in cœlum illata est. Venit prior ille statim postea Bononiam, & cognovit eâ horâ B. Dominicum è visis excessisse, nec dubitavit visionem suam palam in concione indicare.

O Pater Sanctissime Dominice, impetra nobis Concluanam gratiam, quâ ita in spiritu valeamus fieri Christo & Matrì ejus deservire, ut fiducialiter tecum possimus illi dicere: *Ego servus tuus, & filius ancilla tua.* Intercede pro nobis, ut tua possimus sectari vestigia, imitari charitatem, puritatem, pietatem, omnemque excutere teporem: ut cum extrema dies venerit, & vincula nostra Dominus diruperit, possimus è sacrificare hostiam æternæ laudis, & tecum immolare victimam perennis amoris & jubilationis.